

Cultuur en Erfgoed Akkoord Achterhoek

Met dit akkoord bundelen wij, acht gemeenten in de Achterhoek, onze krachten. Dit doen we om kunst, cultuur en erfgoed een vaste plek te geven in de regio.

Over dit akkoord

Het Cultuur en Erfgoed Akkoord Achterhoek is het bestuurlijke kader van Cultuurregio Achterhoek. Het akkoord zet in op een domein overstijgende aanpak waarin kunst, cultuur en erfgoed bijdragen aan een vitale en aantrekkelijke regio. Het akkoord ambieert de versterking van de regionale basisinfrastructuur, meer financiële middelen en een solide bestuurlijke en ambtelijke inzet ten behoeve van een sterke Cultuurregio Achterhoek.

Het akkoord geeft opdracht tot uitvoering van het Cultuur en Erfgoed Akkoord inclusief het Cultuur en Erfgoed Programma Achterhoek, waarmee de Cultuurcoalitie Achterhoek samen met het culturele veld en de Achterhoekse gemeenten werkt aan de genoemde doelstellingen in dit akkoord.

DEFINITIES

Cultuurregio Achterhoek

De door het Rijk verleende status van de Achterhoek als cultuurregio. Alle cultuurregio's in Nederland zijn gespreks-partner van het ministerie van OCW. In Gelderland zijn Ede-Wageningen, de Stedendriehoek (incl. Deventer) en Arnhem-Nijmegen ook cultuurregio's.

CEPA Afkorting voor het Cultuur en Erfgoed Pact Achterhoek, waarbinnen de afgelopen jaren is samengewerkt tussen alle Achterhoekse gemeenten.

Het CEPA is voortgekomen uit de regeling Cultuur en Erfgoed Pact van de provincie Gelderland. De bestuurlijke en ambtelijke overleggen in de voorbije jaren zijn georganiseerd naar aanleiding van deze bovenlokale samenwerkingsstructuur. Eén gemeente is penvoerder van het pact. De regeling is in de laatste periode (2021-2024) aangevuld met 'regiogelden', dat is een extra financiële impuls vanuit de provincie vanwege de COVID pandemie ten behoeve van de regionale infrastructuur.

Het Cultuur en Erfgoed

Programma Hierin staan de uitvoerings-plannen van het CEPA beschreven.

Basisinfrastructuur:

De organisaties, faciliteiten en netwerken die bijdragen aan erfgoed- & culturele ontwikkeling in de Achterhoek

Regeling culturele Infra-structuur en cultuur en erfgoed-

participatie Dit is de nieuwe provinciale regeling, dat de pactregeling en de COVID regiogelden combineert.

Convenant Landsdeel Oost

De cultuurregio's in Overijssel en Gelderland worden verenigd onder de titel 'landsdeel Oost'. Het convenant landsdeel Oost duidt de afspraken binnen de samenwerking Rijk – Provincies – Cultuurregio's.

Cultuurcoalitie Samenwerkingsverband tussen zes Achterhoekse organisaties die uitvoering geven aan het CEPA, in opdracht van de samenwerkende gemeenten. Dit zijn Amphion Cultuurbedrijf, Culturijs, Boogie-woogie, ECAL, Achterhoek Toerisme en DRU Industriepark.

DOELSTELLINGEN

Wij streven de volgende doelen na:

1

Regionale identiteit versterken

Door inzet van kunst, cultuur en erfgoed, met aandacht voor tradities, streektaal en verenigingsleven.

2

Domeinoverstijgende samenwerking

Kunst, cultuur en erfgoed verbinden met andere domeinen zoals leefbaarheid, sport, toerisme, welzijn, wonen en economie.

3

Lokale en regionale infrastructuur versterken

Bepalen van de minimale basisinfrastructuur en waar nodig investeren in voorzieningen, talentontwikkeling en toegankelijkheid; zonder basis geen top.

4

Actieve profilering van de cultuurregio

Deelname aan provinciale en landelijke samenwerkingsverbanden en regelingen, heldere taak- en rolverdeling van overheden en de basisinfrastructuur

THEMATISCHE SPEERPUNTEN

De doelen worden behaald door op onderstaande thema's stevige ambitie te hebben

A
Cultuur- en erfgoededucatie

B
Participatie en talentontwikkeling

C
Naoberschap door cultuur en erfgoed

D
Trots op de Achterhoek

CULTUUR- EN ERFGOEDEDUCATIE VOOR IEDER KIND

Cultuur en erfgoed is een vast onderdeel van het onderwijs. We ambiëren een doorlopende leerlijnen van 0 tot 18 jaar, met aandacht voor ambacht en erfgoed.

Lokaal:

- Cultuur- en erfgoededucatie als vast onderdeel van gemeentelijke meerjarige visies en convenanten.
- Ambachten als onderdeel van erfgoededucatie.

Regionaal:

- Platform Cultuureducatie uitbreiden met erfgoed.
- En een bovenlokaal programma voor het Voortgezet Onderwijs ontwikkelen, zowel binnen als buiten de school.

PARTICIPATIE EN TALENTONTWIKKELING

We zorgen ervoor dat de drempel tot beoefening van cultuur en erfgoed verlaagd wordt. We ondersteunen de ontwikkeling van talent en de groei van verenigingen. We ambiëren een stevig netwerk en een leergemeenschap ter ondersteuning van organisaties en vrijwilligers in cultuur- en erfgoedparticipatie.

Lokaal:

- Cultuur- en erfgoedparticipatie krijgt een vast onderdeel in gemeentelijke meerjarige visies.
- Ambachten als onderdeel van erfgoedparticipatie.
- Ontmoetingsplekken in gemeenten om cultuur en erfgoed te beoefenen, te maken en te presenteren.

Regionaal:

- Regionale inzet talentmakelaars cultuur en erfgoed.

NAOBERSCHAP DOOR CULTUUR EN ERFGOED

Binnen elke gemeente wordt er actief en integraal vanuit het sociaal domein gewerkt aan de inzet van kunst, cultuur en erfgoed ten behoeve van het versterken van welzijn en sociale cohesie. Gezamenlijk ambiëren we een plaats voor cultuur en erfgoed in de regionale constructies.

Lokaal:

- In de opdrachtverlening aan lokale zorg- en welzijnspartijen nemen wij ook de samenwerking met kunst-, cultuur- en erfgoedpartijen mee.
- We werken toe naar een structurele bijdrage vanuit het sociaal domein voor kunst, cultuur en erfgoed.

Regionaal:

- Gezamenlijk ambiëren we een plaats voor cultuur en erfgoed in de regionale constructies.

TROTS OP DE ACHTERHOEK

We zetten cultuur en erfgoed in voor het aantrekkelijk maken van de regio. We bepalen wat de minimale basisinfrastructuur moet zijn en investeren gezamenlijk in organisaties die bovenlokale functies hebben op het gebied van educatie, participatie en presentatie. We willen dat de kracht van cultuur en erfgoed ook ten behoeve van woon- werk- en leefomgeving wordt ingezet.

Lokaal:

- Het verhaal van de plek benutten ten bate van de beleving van cultuur en erfgoed door inwoners en toeristen
- Vanzelfsprekende inzet van kunst in de openbare ruimte door een afspraak over percentageafdracht of een bijdrage vanuit het fysieke domein of vanuit toerisme.

Regionaal:

- TOP projecten: uitlichten van bijzondere en spraakmakende projecten in de regio.

Om bovenstaande mogelijk te maken verlenen wij aan de samenwerkende organisaties binnen het Cultuur en Erfgoed Pact Achterhoek (CEPA) de opdracht om uitvoering te geven aan dit akkoord. Dat doen zij met het nieuwe Cultuur en Erfgoed Programma Achterhoek 2025 – 2027, waarin onder andere veel aandacht is voor verenigingsondersteuning en talentontwikkeling.

Los van de opdrachtverlening aan het CEPA zetten wij als gemeenten zelf in 2025-2027 nog de volgende acties uit om het Cultuur en Erfgoed Akkoord volledig uit te voeren:

1

Aanstellen van een kwartiermaker per 1 september 2025, met de volgende opdracht:

vergroten van de impact en zichtbaarheid van cultuur en erfgoed in de regio

- opstellen lobbyagenda: actieve lobby in de regio bij andere beleidsdomeinen voor de inzet van cultuur en erfgoed
- deelname aan thematafel(s) Achterhoek Ambassadeurs
- organiseren inspiratie- en netwerkbijeenkomsten tbv verbinding en draagvlak diverse domeinen
- activiteitenorganisatie altijd in samenwerking met lokale en regionale cultuurverbinders

inhoudelijk en strategisch afstemming Cultuurregio Achterhoek

- met de gemeenten als opdrachtgevers
- met de uitvoerende partijen, binnen én buiten het CEPA
- inhoudelijk en strategisch afstemmen met de provincie en aangrenzende regio's

nationale en provinciale ontwikkelingen qua cultuur, erfgoed, politiek en financiële mogelijkheden zoals subsidies, fondsen en/of sponsoring bijhouden en vertalen naar de regio

2

Vanaf 2026-2027 maken we afspraken over de structurele ondersteuning voor organisaties die vanuit onze basisinfrastructuur een bovenlokale en/of regionale rol vervullen. Dit doen we op basis van de, door gemeenten gezamenlijk bepaalde, gewenste basisinfrastructuur.

3

Bestuurlijke afspraken voor vier jaar maken met onze cultuur- en erfgoedinstellingen m.b.t. samenwerking, rollen en verantwoordelijkheden, prestaties en financiën.

4

Vaststellen van een, minimaal, benodigd aantal fte uit de Brede Regeling Combinatiefuncties en tevens voor de ambtelijke inzet op cultuur en erfgoed.

ORGANISATIE

Governance: Een stuurgroep, bestaande uit de wethouders Cultuur en/of Erfgoed, bewaakt de voortgang en stuurt bij.

Monitoring: Periodieke evaluaties zorgen voor bijsturing en actualisering van het akkoord.

Uitvoering: Een groot deel van de uitvoering wordt belegd bij de instellingen betrokken bij het Cultuur en Erfgoed Pact Achterhoek (CEPA), zijnde de Cultuur-coalitie in 2025-2027. Andere delen van de uitvoering worden gedaan door de nog aan te stellen kwartiermaker en de bestuurlijke en ambtelijke organisatie.

Organisatie: Dit wordt in de loop van 2025 verder verkend. Het is een wens om regionale inbedding te krijgen via aansluiting bij De Achterhoek Ambassadeurs. Op dit moment wordt er serieus gekeken naar de optie om de kwartiermaker voor de komende 2,5 jaar onder te brengen bij de Achterhoek Ambassadeurs als functioneel werkgever, gemeenten blijven inhoudelijk opdrachtgever. De eerste gesprekken die hierover gevoerd worden met de Achterhoek Ambassadeurs zijn veelbelovend.

Financiering: Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van, in eerste instantie, de deelnemende gemeenten in de Achterhoek. De samenwerking wordt verder ondersteund en aangejaagd vanuit de provincie Gelderland en het Rijk. Bij voorkeur worden ook derde geldstromen aangesproken.

In 2025-2027 wordt het Cultuur en Erfgoed Akkoord inclusief het Cultuur en Erfgoed Programma Achterhoek 2025-2027 gefinancierd vanuit de provinciale regeling 'culturele infrastructuur en cultuur- en erfgoedparticipatie' en door gemeenten

De financiering van Cultuur en Erfgoed in de Achterhoek ziet er als volgt uit:

	Kosten	Bijdrage provincie*	Bijdrage gemeente**
Cultuur en Erfgoed Programma Achterhoek 2025-2027	€ 440.000	€ 280.000	€ 160.000
Kwartiermaker 0,8 fte	€ 120.000	€ 40.000	€ 80.000
Totaal per jaar	€ 560.000	€ 320.000	€ 240.000

Versterking van de culturele infrastructuur	€ 200.000	Cultuur en Erfgoed Programma Achterhoek	2025	2026	2027
Versterking van de cultuur- en erfgoedparticipatie	€ 120.000	Kwartiermaker 0,8 fte per 1-9-2025	€ 20.000 *	€ 20.000	€ 20.000
Totaal per jaar	€ 320.000	Totaal per jaar	€ 3.333 **	€ 10.000	€ 10.000
			€ 23.333	€ 30.000	€ 30.000

* De provinciale regeling kent twee doelen met ieder een bijbehorende jaarlijkse financierings-constructie vanuit de provincie

** Bijdrage uitvoering cultuur- en erfgoedakkoord per gemeente

* verhoging met 5.000 euro i.v.m. kostenstijging op alle fronten
** inzet sept - dec 2025

ONZE DEELNEMENDE GEMEENTEN

gemeente Bronckhorst

